

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6CoCsp/35/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7819201008
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Galdunová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7819201008.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Galdunovej a sudkýň JUDr. Zuzany Stolárovej a JUDr. Viktórie Midovej v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom v Žiline, Hodžova 11, IČO: 31 575 951, proti žalovanej: Y. Š., nar. XX.X.XXXX, bytom v H.Š., L. XXX, zastúpenej advokátom JUDr. Petrom Vachanom, so sídlom v Žiline, P. Mudroňa 5, o zaplatenie 3.298,19 EUR s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Rožňava zo dňa 30.1.2020 sp.zn. 8Csp/39/2019

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok Okresného súdu Rožňava zo dňa 30. januára 2020 č.k. 8Csp/39/2019-244 vo výroku I. v časti, v ktorej súd povolil žalovanej dlžnú čiastku zaplatiť v splátkach po 50 € mesačne počnúc mesiacom marec 2020 vždy do 25-teho dňa toho - ktorého mesiaca, pod stratou výhody splátok, v prípade nezaplatenia jednej splátky a vo výroku II. o zamietnutí žaloby.

Žalovaná má proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Rožňava (ďalej len súd alebo len súd prvej inštancie) rozsudkom zo dňa 30.1.2020 č.k. 8 Csp/39/2019-244 rozhodol tak, že :

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 3 111,37 €, spolu s úrokom vo výške 85,26 €, s úrokom z omeškania vo výške 1,19 €, s úrokom vo výške 9,90 % ročne z nezaplatenej istiny 3.298,19 € od 1.3.2019 do 1.4.2019, zo sumy 3.275,26 € od 2.4.2019 do 24.4.2019, zo sumy 3.252,92 € od 25.4.2019 do 22.5.2019, zo sumy 3.230,58 € od 23.5.2019 do 30.5.2019, zo sumy 3.223,07 € od 31.5.2019 do 25.6.2019, zo sumy 3.200,73 € od 26.6.2019 do 31.7.2019, zo sumy 3.178,39 € od 1.8.2019 do 6.9.2019, zo sumy 3.156,05 € od 7.9.2019 do 2.10.2019, zo sumy 3.133,71 € od 3.10.2019 do 21.11.2019, zo sumy 3.111,37 € od 22.11.2019 do zaplatenia, s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 3.298,19 € od 1.3.2019 do 1.4.2019, zo sumy 3.275,26 € od 2.4.2019 do 24.4.2019, zo sumy 3.252,92 € od 25.4.2019 do 22.5.2019, zo sumy 3.230,58 € od 23.5.2019 do 30.5.2019, zo sumy 3.223,07 € od 31.5.2019 do 25.6.2019, zo sumy 3.200,73 € od 26.6.2019 do 31.7.2019, zo sumy 3.178,39 € od 1.8.2019 do 6.9.2019, zo sumy 3.156,05 € od 7.9.2019 do 2.10.2019, zo sumy 3.133,71 € od 3.10.2019 do 21.11.2019, zo sumy 3.111,37 € od 22.11.2019 do zaplatenia, poplatok za poistenie vo výške 2,98 €, všetko v splátkach po 50,- € mesačne, počnúc mesiacom marec 2020, vždy do 25-teho dňa toho - ktorého mesiaca, pod stratou výhody splátok, v prípade nezaplatenia jednej splátky.

II. Súd žalobu o zaplatenie 5 % ročných úrokov z omeškania zo sumy 85,26 € za obdobie od 1.3.2019 do zaplatenia zamietla.

III. Súd konanie v prevyšujúcej časti nad 3.111,37 € istiny konanie zastavuje.

IV. Žalobcovi sa priznáva náhrada trov konania v rozsahu 100 %.

2. Rozhodol o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal voči žalovanej zaplata sumy 3.298,19 € ako istiny, úroku 85,26 €, úrokov z omeškania 1,19 €, úroku 9,90% ročne z nezaplata sumy 3.298,19 € od 1.3.2019 do zaplata, úrokov z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 3.298,19 € od 1.3.2019 do zaplata, úrokov z omeškania vo výške 5% ročne z nezaplata úrokov 85,26 € od 1.3.2019 do zaplata a sumy 2,98 € ako nezaplata poplatkov za poistenie titulom nesplata úveru zo zmluvy uzatvorenej dňa 5.12.2016.

3. Na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žaloba je dôvodná a opodstatnená. Žalobca uzavrel so žalovaným dňa 5.12.2016 úverovú zmluvu č. 000000000363913 ako spotrebiteľskú zmluvu, na základe ktorej žalovanému poskytol peňažné prostriedky vo výške 4.000 €, ktoré sa žalovaný zaviazal splatiť v 96 mesačných splátkach po 60,62 € vždy do 25. dňa v mesiaci s termínom splatnosti prvej splátky 27.12.2016 a so splatnosťou úveru dňa 25.11.2024. Úverová zmluva obsahovala údaj ročnej úrokovej sadzby vo výške 9,90%, RPMN vo výške 12,18% a výšku priemernej RPMN 13,89%. Celková výška úveru predstavuje sumu 6.019,52 EUR. Žalobca uplatnil svoje právo na splatenie celého úveru výzvou zo dňa 28.2.2019. Bolo nesporne preukázané, že žalovaný dlh nesplnil, resp. žalovanú sumu neuhradil.

4. Právne vec posúdil podľa ust. § 52 ods. 1, § 52 ods. 3 a 4, § 121 OZ, § 1 ods. 2, § 9 ods. 2 písm. I/ zákona č. 129/2010 Z.z., § 517 ods. 1 a 2 OZ, § 3 nar. vlády č. 87/1995 Z.z.

5. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobca vzal žalobu v časti zaplata sumy 186,82 €, späť, súd konanie v tejto časti, t.j. v prevyšujúcej sume nad 3.111,37 € podľa § 145 ods. 1, 2 CSP zastavil. Súčasne zaviazal žalovaného na zaplata dlžnej istiny vo výške 3.111,37 €, spolu s úrokom vo výške 85,26 €, s úrokom z omeškania vo výške 1,19 €, s úrokom vo výške 9,90 % ročne z nezaplata sumy 3.298,19 € od 01. 03. 2019 do 1. 4. 2019, zo sumy 3.275,26 € od 2.4.2019 do 24.4.2019, zo sumy 3.252,92 € od 25.4.2019 do 22.5.2019, zo sumy 3.230,58 € od 23.5.2019 do 30.5.2019, zo sumy 3.223,07 € od 31.5.2019 do 25. 6. 2019, zo sumy 3.200,73 € od 26. 6. 2019 do 31.7.2019, zo sumy 3.178,39 € od 1.8.2019 do 6.9.2019, zo sumy 3.156,05 € od 7.9.2019 do 2.10.2019, zo sumy 3.133,71 € od 3.10.2019 do 21.11.2019, zo sumy 3.111,37 € od 22.11.2019 do zaplata, s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 3.298,19 € od 1.3.2019 do 1.4.2019, zo sumy 3.275,26 € od 2.4.2019 do 24.4.2019, zo sumy 3.252,92 € od 25.4.2019 do 22.5.2019, zo sumy 3.230,58 € od 23.5.2019 do 30.5.2019, zo sumy 3.223,07 € od 31.5.2019 do 25.6.2019, zo sumy 3.200,73 € od 26.6.2019 do 31.7.2019, zo sumy 3.178,39 € od 1.8.2019 do 6.9.2019, zo sumy 3.156,05 € od 7.9.2019 do 2.10.2019, zo sumy 3.133,71 € od 3.10.2019 do 21.11.2019, zo sumy 3.111,37 € od 22.11.2019 do zaplata.

6. Vo vzťahu k uplatnenému úroku z omeškania vo výške 5% ročne z nezaplata úrokov zo sumy 85,26 € od 1.3.2019 do zaplata súd skonštatoval, že tento nárok je nedôvodný s ohľadom na ust. § 121 OZ, keď príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s uplatnením pohľadávky. Právo požadovať od žalovaného príslušenstvo z príslušenstva (v danom prípade úroky z omeškania zo zmluvných úrokov) občiansky ani obchodný zákonník nepripúšťa. Úroky po zosplatení úveru nemôžu byť priznané z dôvodu, že zmluvné úroky sú vždy splatné spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky, t.j. spolu s istinou. Doba splatnosti úrokov (za poskytnutie peňazí) sa tak zhoduje s dobou splatnosti úveru. Celková suma úrokov musí byť však zaplata najneskôr do splatnosti dlžného zostatku úveru. Žalobca ako veriteľ preto nebol oprávnený žiadať zmluvné úroky aj po splatnosti úverovej istiny. Po vyhlásení celého úveru za splatný sa istina ďalej zmluvne neúročí (prislúchajú len úroky z omeškania), keďže do vrátenia peňažných prostriedkov prislúchajú úroky len v prípade vrátenia peňažných prostriedkov pred dobou splatnosti. Uvedený záver vyplýva z podstaty zmluvného úroku, ktorý je odplatom za užívanie finančných prostriedkov, ktoré sa poskytujú veriteľovi do doby splatnosti. Veriteľ neposkytuje finančné prostriedky po lehote splatnosti. Zmluvný úrok je vždy odplata za užívanie poskytnutej istiny do lehoty splatnosti (rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 28. 06. 2012, č. konania 8Co/29/2013-98). Dlžník je povinný platiť úroky vo výške, ktorá vyplýva priamo zo zmluvy, a nie z dohody strán, či z právneho predpisu. Bez zmluvy niet spotrebiteľského úveru. Vyhlásením predčasnej splatnosti zo strany veriteľa, v zmysle § 565 OZ v znení neskorších predpisov zmluva o spotrebiteľskom úvere zaniká. Zánikom zmluvy o spotrebiteľskom úvere dochádza k zániku všetkých práv a povinností zmluvných strán z tejto zmluvy, teda dochádza aj k zániku povinnosti spotrebiteľa splácať veriteľovi poskytnutý spotrebiteľský úver v dohodnutých splátkach a platiť mu v zaniknutej zmluve dohodnuté úroky. Spotrebiteľovi vzniká povinnosť vrátiť nesplatenú istinu a splatné úroky ku dňu účinnosti vyhlásenia predčasnej splatnosti. V prípade omeškania spotrebiteľa

s vrátením týchto prostriedkov je spotrebiteľ povinný platiť výlučne úroky z omeškania, avšak nie riadne úroky. Úroky majú akcesorický charakter k hlavnej zmluve, a teda nemožno požadovať úroky za obdobie, v ktorom už zmluva o pôžičke neexistovala, pretože zanikla. (PAGÁČ, L. Komentár k ust. § 657 Občianskeho zákonníka. In. Števček, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník I., II. § 1 ? 880. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2015). Nakoľko si žalobca nesprávne uplatnil úroky z omeškania z úrokov, súd mu ich priznal len z istiny v takej výške, ktorá nie je v rozpore s právnymi predpismi. Na základe vyššie uvedeného súd skonštatoval, že žalobca nemá nárok na zaplatenie úroku z omeškania z nezaplatených úrokov po zosplatnení, a preto súd žalobu v tejto časti zamietol.

7. Na žiadosť žalovaného súd povolil zaplatiť dlh žalovaného v mesačných splátkach po 50 € so splatnosťou vždy do 25.-teho dňa v mesiaci, počnúc mesiacom marec 2020 s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia. Výhodu splátok súd žalovanému povolil v zmysle § 232 ods. 3 druhá veta a ods. 4 CSP s poukazom na sociálne pomery žalovaného a jeho nepriaznivú finančnú situáciu, ktorý, aj keď je zamestnaný, má len minimálny príjem, z ktorého príjmu uhradza aj ďalšie nesplatené úvery - celkovo v počte 6, o čom žalovaný predložil súdu aj listinné dôkazy - úverové zmluvy. Je nemajetný, platí za prenájom bytu 100 €, elektriku 26 €, telefón 40 € a na živobytie mu zostáva len minimum. Súd žalovanému umožnil splácať žalovanú istinu v splátkach, keďže nie je v možnostiach a schopnostiach žalovaného dlžnú sumu uhradiť jednorázovo. Pri stanovení výšky mesačnej splátky súd vychádzal z finančnej situácie žalovaného a stanovil jej výšku na 50 € mesačne tiež s prihliadnutím na to, aby nebol znevýhodnený žalobca zohľadniac aj výšku dlhovanej sumy s poukazom na to, aby rozsudok mohol byť vykonateľný v primeranej lehote a nezasahoval do práv žalobcu.

8. Výrok o náhrade trov konania odôvodnil ust. § 255 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 262 ods. 1 a 2 CSP s tým, že náhrada trov konania bola žalobcovi priznaná v rozsahu úspechu 100% s poukazom aj na späťvzatie časti žaloby, ktoré procesne zaviniel žalovaný z dôvodu plnenia časti žalovanej sumy, kedy súd prizná náhradu trov konania protistrane a v súvislosti so zamietnutím časti žaloby súd poukázal na to, že žaloba bola zamietnutá len v nepatrnej časti.

9. Proti predmetnému rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie v rozsahu, v ktorom bola žaloba zamietnutá a v časti povolenia splácania dlžnej sumy v splátkach, a to z odvolacích dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h/ a písm. f/ CSP. Mal za to, že nárok na úrok z omeškania zo zmluvného úroku ku dňu zosplatnenia je nárokom, ktorý predpokladá aj ust. § 497 ObZ a žiadne, ani citované ani iné zákonné ustanovenie, tento nárok svojim znením nespochybňuje. Keďže zmluvné úroky ku dňu zosplatnenia celého dlhu boli vyčíslené pevnou sumou, ktorá pripadá na časť anuitných splátok neuhradených dlžníkom pripadajúca na zmluvný úrok naakumulovaný ku dňu zosplatnenia a táto sa ďalej (t.j. po zosplatnení celého dlhu) nenavýšuje, nejde o hľadom nároku na tento úrok z omeškania o rozpor so zásadou anatocizmu, ktorá má zamedziť neodôvodnenému navyšovaniu nárokov veriteľov o hľadom príslušenstva. K uplatneniu úroku z omeškania zo zmluvného úroku vyčísleného ku dňu zosplatnenia úveru žalobca poukázal na rozhodnutia odvolacích súdov: rozsudok KS v Bratislave 6Co/78/2018 zo dňa 18.4.2018, rozsudok KS v Trenčíne 19Co/143/2017 zo dňa 19.4.2018, rozsudok KS v Trenčíne 19Co/142/2018 zo dňa 29.5.2019, rozsudok KS v Prešove 4Cob/62/2007 zo dňa 27.3.2008, rozsudok KS v Banskej Bystrici 14Co/542/2016 zo dňa 13.6.2017, rozsudok KS v Banskej Bystrici 14Co/101/2018 zo dňa 28.5.2019 a tiež rozsudok KS v Nitre 25Co/219/2017 zo dňa 13.12.2017. Z vymenovaných rozhodnutí vyplýva, že po zosplatnení úveru vzniká spotrebiteľovi povinnosť zaplatiť nesplatenú istinu a zmluvné úroky a v prípade omeškania tiež povinnosť platiť úrok z omeškania z istiny a tiež z úrokov. Pri zmluve o úvere sú úroky súčasťou peňažného záväzku dlžníka, preto dôsledkom omeškania s ich platením je zo zákona vyplývajúca povinnosť platiť úroky z omeškania. V prípade omeškania dlžníka má veriteľ tiež právo požadovať úrok z omeškania nielen z nezaplatennej časti istiny, ale aj z nezaplateného zmluvného úroku. Zmluvný úrok je cenou za poskytnutý úver a v prípade omeškania s platením ceny za poskytnuté plnenie vždy nasleduje sankcia vo forme úroku z omeškania, nie je preto právny dôvod, aby tomu v prípade zmluvných úrokov bolo inak. Pokiaľ dlžník mešká s úhradou úroku, má veriteľ právo požadovať úroky z omeškania z nezaplatených úrokov z úveru.

10. K rozhodnutiu o priznaní možnosti plnenia dlhu v splátkach odvolateľ uviedol, že v zmysle § 232 ods. 3 CSP má súd možnosť a/ neurčiť paričnú lehotu a v takom prípade zostáva zákonná lehota v trvaní troch dní od právoplatnosti rozhodnutia alebo alternatívne b/ určiť paričnú lehotu dlhšiu ako tri dni, avšak výlučne v odôvodnených prípadoch. Zákon teda explicitne podmieňuje alternáciu dĺžky

paričnej lehoty odôvodnenosťou prípadu, t.j. súd nemôže určiť dlhšiu lehotu bez relevantných skutkových tvrdení podložených zodpovedajúcimi dôkazmi v rámci obrany žalovaného komplexne objektivizujúcich majetkovú situáciu žalovaného. Mal za to, že posúdenie finančných možností žalovaného pre účely úhrady dlžnej pohľadávky by malo byť súčasťou aktivít v procese prípadného núteného výkonu súdneho rozhodnutia, kedy dôjde k dôslednému zisteniu majetku žalovaného a tiež k voľbe najvhodnejšieho spôsobu výkonu rozhodnutia. Oprávnenie súdu priznať plnenie v splátkach je výnimočné oprávnenie a musí byť preto podložené zistením všetkých potrebných skutočností. Tými budú najmä osobné a majetkové pomery strán, výška priznaného plnenia, platobná schopnosť žalovaného v konaní, prejavená snaha o plnenie záväzku žalovaným, možnosť žalobcu domáhať sa plnenia jednotlivých splátok v prípade ich nedodržania, dobu, po ktorú by týmto spôsobom došlo k zaplateniu dlžnej sumy. V opačnom prípade by došlo k narušeniu vyváženej záujmov oboch strán sporu v smere faktického popretia právoplatne priznaných práv, či možnému vzniku inej ujmy na oprávnených záujmoch žalobcu (rozsudok NS SR 7 Cdo/116/2012). Rozhodnutie musí byť spravodlivé a nemôže výrazne zvýhodňovať jednu zo strán na úkor druhej. Priznaním splátok vo výške 50 € mesačne súd zapríčinil, že žalovaný bude len istinu splácať 5 rokov. Navyše mal za to, že výška priznanej splátky je neadekvátna výške žalovanej pohľadávky. Výška splátky musí byť určená primerane tak, aby neoprávneným spôsobom splátky nezasiahli do práv žalobcu a v konečnom dôsledku aj žalovaného neúmerne predlžovaním splatnosti. Výhoda poskytnutá žalovanému v podobe umožnenia uhradiť dlh v neprimerane nízkych splátkach je zjavne neprimeranou oproti nevýhodnosti postavenia žalobcu a porušuje rovnosť účastníkov konania. Mal preto za to, že súd priznaním možnosti plnenia dlhu v splátkach po 50 € postupoval v rozpore so zákonom. V tejto súvislosti poukázal tiež na uznesenie KS v Banskej Bystrici 12Co/145/2017, rozsudok KS v Bratislave 8Co/116/2017, rozsudok KS v Nitre 8Co/34/2017, rozhodnutie KS v Prešove 19Co/157/2017, uznesenie KS v Žiline 7Co/33/2017.

11. Odvolateľ preto navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zmenil tak, že žalobe vyhovie v celom rozsahu a žalovaného zaviazal uhradiť dlh v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku.

12. Žalovaná vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu poukázala na to, že v súdnom konaní preukázala listinnými dôkazmi majetkovú a finančnú situáciu, ktorá jej umožňuje uhrádzať dlžnú sumu iba v mesačných splátkach, a preto považovala napadnuté rozhodnutie v časti priznania možnosti uhradiť dlh v mesačných splátkach za vecne správne. Vo vzťahu k nepriznaným úrokom z omeškania po citácii ust. § 121 ods. 3 OZ a výňatku z rozhodnutia KS v Žiline zo dňa 30.5.2017 sp.zn. 6 Co/92/2017 navrhla, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie v napadnutom rozsahu vo výroku ako vecne správne potvrdil.

13. Žalobca v odvolacej replike zdôraznil, že v celom rozsahu zotrváva na svojom odvolaní a s tvrdeniami žalovanej sa nestotožňuje. Vo vzťahu k nepriznaným úrokom z omeškania zo zmluvných úrokov ku dňu zosplatnenia uviedol, že tento nárok nepochybne žalobcovi prináleží, nakoľko súčasťou záväzku dlžníka sú aj zmluvné úroky, a teda žalobca ako veriteľ má nárok nielen na vrátenie istiny, ale tiež na zmluvný úrok, pričom v prípade omeškania dlžníka má tiež právo požadovať okrem úroku z omeškania z nezaplatených častí istiny aj úrok z omeškania z nezaplateného zmluvného úroku. V tomto prípade žalovanú ako dlžníčku postihuje sankcia za nedodržanú lehotu splatnosti v podobe úrokov z omeškania.

14. Žalovaná zotrvala na svojom vyjadrení k odvolaniu a poukázala na to, že žalobca neuvádza nové skutočnosti a zotrváva na podanom odvolaní, rovnako tiež žalovaná.

15. Ďalšie vyjadrenia v odvolacom konaní dané neboli.

16. Predmetom odvolacieho konania je výrok I., ale len v rozsahu, v akom súd povolil žalovanej splácať dlžnú čiastku v splátkach a výrok II., na základe čoho výrok I. v prevyšujúcej časti a výroky III. a IV. napadnutého rozsudku nadobudli právoplatnosť a neboli podrobené odvolaciemu prieskumu.

17. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalovaného ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a § 380 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné vyhovieť.

18. Rozsudok je vo výroku I. v časti, v ktorej súd povolil žalovanej dlžnú čiastku splácať a vo výroku II. vecne správny, preto ho odvolací súd v tejto časti potvrdil v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP.

19. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 24.novembra 2020 o 10.20 hod. v pojednávacej miestnosti č. dv. 202, II. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené dňa 10.11.2020 na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle ust. § 219 ods. 1,3 CSP.

20. Žalobca v odvolaní uplatnil odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP, t.j. súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (f) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (h).

21. Odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f/ CSP je v súdnej praxi vykladaný tak, že musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke a ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s ust. § 191 CSP (do 30.6.2016 s ust. § 132 O.s.p.), a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy len skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov strán nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo.

22. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd prvej inštancie založil na chybnom hodnotení dôkazov. Typovo ide o situáciu, kde je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplývajú z prednesov strán alebo ktoré vyšli najavo inak z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ust. § 192, § 193 a § 205 CSP (do 30.6.2016 z ust. § 133 až 135 O.s.p.).

23. K odvolaciemu dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť alebo ak použil síce správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad.

24. Odvolací súd dospel k záveru, že tieto odvolacie dôvody nie sú naplnené.

25. Žalobca v odvolaní argumentuje skutočnosťami, ktoré uvádzal už v konaní pred súdom prvej inštancie a s ktorými sa súd náležite a správne vysporiadal pri rozhodovaní daného sporu, preto jeho odvolacie námietky nie sú spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutej časti rozsudku a neumožňujú prijať iné závery.

26. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku v časti výroku I., v ktorej súd povolil žalovanej dlžnú čiastku zaplatiť v splátkach po 50 € mesačne počnúc mesiacom marec 2020 vždy do 25-teho dňa toho - ktorého mesiaca, pod hrozbou straty výhody splátok, odvolací súd uvádza nasledovné:

27. V zmysle ust. § 232 ods. 3 CSP lehota na plnenie je tri dni a plyní od právoplatnosti rozsudku. Súď môže v odôvodnených v prípadoch určiť dlhšiu lehotu.

28. Podľa ust. § 232 ods. 4 CSP, ak súď uložil povinnosť plniť opakujúce sa a v budúcnosti splatné dávky a splátky, vykonateľnosť týchto dávok a splátok sa spravuje poradiťm ich splatnosti, ak súď nerozhodne inak; súď môže rozhodnúť, že omeškanie s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

29. Vychádzajúc z citovaného zákonného ustanovenia, zákonná lehota na plnenie povinnosti uloženej rozsudkom je tri dni a plyní od právoplatnosti rozsudku. Súď však môže určiť aj dlhšiu lehotu, čo zahŕňa aj možnosť povoliť splniť uloženej povinnosť v pravidelných splátkach. Pri úvahe o povolení splátok vychádza vždy z okolností prejednávaneho sporu, z povahy prejednávaneho sporu a nároku, z osobných

a majetkových pomerov sporových strán, ale zároveň aj zo zásady úmernosti určených splátok k výške priznanej pohľadávky, pričom je potrebné zohľadniť nielen dopad na situáciu dlžníka, ale aj na veriteľa v tom zmysle, že určením splátok nedôjde k neúmernému zvýhodneniu dlžníka na úkor veriteľa.

30. Ustanovenie § 232 ods. 3 CSP ako prioritné pravidlo určuje, že v prípade povinnosti uloženej súdom je túto povinný subjekt splniť do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Výnimka z tejto zásady je založená na vlastnej úvahe súdu (t.j. je možná i bez návrhu dlžníka, spravidla však je s ním spojená), že peňažné plnenie nemusí byť zaplatené do troch dní od právoplatnosti rozsudku, ale v dlhšej lehote. Za takúto dlhšiu lehotu je potrebné považovať i napriek výslovnému zneniu ust. § 232 ods. 3 poslednej vety CSP tiež plnenie vo forme splátok. Určenie povinnosti plniť v splátkach totiž fakticky nepredstavuje nič iné, ako len spôsob vyjadrenia dlhšej lehoty na plnenie, ktorý, i keď zákon priamo neupravuje, výslovne s ním počíta ust. § 232 od. 4 CSP a zodpovedá tiež účelu a zmyslu oprávnenia súdu určiť dlhšiu lehotu na plnenie, ktorým je zmiernenie ťaživého dopadu okamžitého a jednorazového plnenia na osobu zviazanú povinnosťou plniť.

31. V prípade povolenia plniť v splátkach, ich výšku a podmienky zročnosti určuje súd. Podľa ustálenej súdnej praxe hľadiskami pre úvahu súdu o priznaní výhody splácania dlhu v mesačných splátkach sú najmä výška priznaného plnenia, platobná schopnosť dlžníka, v konaní prejavovaná jeho snaha splniť záväzok, možnosť žalobcu domáhať sa celého plnenia v prípade nedodržania jednotlivých splátok, ako aj skutočnosť, či povolenie splátok v riešenom prípade nebude pre žalobcu vzhľadom na jeho osobné pomery príliš ťaživé. Súd je teda sám oprávnený zvážiť, či povolenie tejto výhody je vhodné so zreteľom na sociálne pomery toho, komu sa povinnosť plnenia ukladá, na výšku prisudzovanej sumy alebo na iné okolnosti prípadu. Výška splátok musí odrážať nielen osobné pomery žalovaného, ale tiež zodpovedať výške priznaného plnenia tak, aby k uspokojeniu žalobcu došlo v primeranej dobe.

32. V prejednávanom spore súd povolil žalovanej zaplatiť dlžnú čiastku v splátkach na základe jej žiadosti a k nej pripojených dokladov, ktorými žalovaná preukazovala svoje majetkové pomery, pričom súd zistil, že žalovaná je síce zamestnaná, má ale minimálny príjem, z ktorého uhradza aj ďalšie nesplatené úvery, celkovo v počte 6, je nemajetná, platí za nájom bytu 100 €, elektrinu 26 €, telefón 40 € a na živobytie jej zostáva minimum.

33. Vychádzajúc z vyššie zistených a preukázaných osobných, majetkových a zárobkových pomerov žalovanej súd určil výšku splátky sumou 50 € mesačne so zohľadnením žalovanej istiny 3.111,37 € s príslušenstvom.

34. Odvolací súd považuje súdom určenú splátku 50 € mesačne za primeranú nielen z hľadiska sociálnych a majetkových pomerov žalovanej, ale aj z hľadiska výšky priznaného plnenia, pričom uspokojenie konkrétneho žalobcu v lehote 5 rokov nemožno považovať za neprimeranú dobu.

35. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na samotnú úverovú zmluvu uzavretú medzi stranami sporu, v zmysle ktorej poskytnutý úver 4.000 € mal byť zaplatený v mesačných splátkach po 60,62 € v dobe od 27.12.2016 do 25.11.2024. Splatenie úveru 4.000 € teda bolo určené až na dobu 8 rokov, pričom rozsudkom bola síce určená nižšia splátka (50 €), súčasne pri kratšej dobe splácania.

36. Súd prvej inštancie pri povolení splátok a určení ich výšky dôsledne sa riadil všetkými vyššie uvedenými zásadami a povolil plnenie v splátkach pod následkom straty výhody splátok, čo znamená, že v prípade nezaplatenia ktorejkoľvek zo splátok stáva sa zročným celý dlh a žalobca má možnosť vymáhať zaplatenie celého dlhu jednorazovo.

37. Vzhľadom na zistené majetkové a sociálne pomery žalovanej by určenie vyššej splátky znamenalo opäť iba platobnú neschopnosť žalovanej, čo by viedlo okamžite k zosplateniu celého dlhu a určenie splátok súdom by takto bolo len formálne, nezohľadňujúce účel a zmysel oprávnenia súdu povoliť plnenie v dlhšej lehote.

38. V odvolacom konaní neboli zistené iné pomery žalovanej, ktoré by umožnili súdu určenie vyššej splátky než 50 € mesačne a odvolací súd má za to, že pri určení takejto splátky je predpoklad, že žalovaná, aj keď v dlhšom časovom úseku (viac ako päť rokov), napokon svoj dlh splatí.

39. Zároveň odvolací súd má za to, že plnenie v splátkach nebude pre žalobcu, ktorý je podnikateľským subjektom, poskytujúcim bankové služby a úvery, príliš ťaživé, pričom v prípade omeškania ktorejkoľvek splátky je žalobca chránený stratou výhody splátok žalovanej, preto rozhodnutím súdu nebude výrazne zasiahnuté do jeho majetkovej sféry.

40. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok v napadnutom výroku o povolení splátok žalovanej ako vecne správny v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

41. Následne odvolací súd podrobil prieskumu rozhodnutie o nepriznaných úrokoch z omeškania z nezaplatených úrokov 85,26 EUR za obdobie od 1.3.2019 do zaplattenia.

42. Súd prvej inštancie správne uzavrel, že v prejednávacom prípade došlo k platnému zosplatneniu úveru. Jeho závery o tom, že po zosplatnení úveru veriteľovi neprináležia tiež zmluvné úroky, však nie sú správne.

43. Rozhodovacia činnosť súdov doteraz nebola jednotná pri rozhodovaní o tom, či po zosplatnení úveru veriteľovi prináležia tiež zmluvné úroky.

44. Touto otázkou sa zaoberal v rámci podaného dovolania Najvyšší súd SR vo svojom zrušujúcom uznesení zo dňa 23.7.2020 pod sp. zn. 7Cdo 135/2019 so záverom, že „v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí“ (pozri tiež rozhodnutia NS SR sp. zn. 5Cdo 42/2020, 6Cdo 113/2018, 8Cdo 125/2018, 1Cdo 208/2019).

45. Uvedené nič nemení na správnom závere súdu o tom, že žalobcovi nepatria úroky z omeškania z kapitalizovaného zmluvného úroku po zosplatnení úveru.

46. Podľa ust. § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením.

47. Peňažný záväzkový právny vzťah je právnou teóriou vo všeobecnosti ponímaný buď ako hlavný alebo vedľajší. Hlavným záväzkovým právnym vzťahom je peňažný záväzkový právny vzťah vtedy, ak jeho kauza smeruje priamo k zaplatteniu, resp. k získaniu určitej čiastky peňazí. Vedľajším a akcesorickým peňažným záväzkovým právnym vzťahom je záväzkový právny vzťah úrokový, ktorý vzniká iba vtedy, ak medzi účastníkmi existuje peňažný záväzkový právny vzťah hlavný. Úrokovým záväzkovým právnym vzťahom je záväzok (zmluvný alebo zákonný) zaplatiť veriteľovi určitú pomernú časť (spravidla určenú percentnou sadzbou) peňažitého záväzku hlavného. Občiansky zákonník (a v nadväznosti na neho i Obchodný zákonník) rozoznáva úroky a úroky z omeškania. Úroky z omeškania majú povahu sankcie (sankčné úroky) za omeškanie dlžníka so splnením záväzku (§ 517 ods. 2 OZ). Platia sa vedľa vlastného plnenia stanoveným percentom z tej časti dlhu, s ktorou je dlžník v omeškani (rovnako napr. Knapp., V. a Kolektív. Občianske právo hmotné, Svazek II., Vydání první, KODEX Praha 1995, str. 74, 75 a zo staršej literatúry napr. Lazar, J., Švestka, J. a kolektív Občianske právo hmotné, Zväzok II, Vydání první, Panoráma Praha 1987, str. 17).

48. Omeškanie dlžníka s plnením záväzku má zo zákona za následok obsahovú zmenu práv veriteľa a povinnosti dlžníka, resp. jej doplnenie novými právami a povinnosťami. Omeškaním teda nastáva zo zákona zmena obsahu právneho pomeru [tým, že vedľa trvajúcej povinnosti splniť záväzok, vznikajú nové (ďalšie) práva a povinnosti] bez ohľadu na to, či dlžník omeškanie zaviniť.

49. Úroky, úroky z omeškania a poplatok z omeškania sú teda podľa § 121 ods. 3 OZ príslušenstvom pohľadávky, ktorou sa v zmysle tohto ustanovenia a v nadväznosti na definíciu záväzkového vzťahu v § 488 OZ a jeho všeobecné chápanie v právnej teórii (porovnaj literárne odkazy vyššie) rozumie peňažné plnenie (istina), na ktorú má veriteľ právo podľa hlavného záväzkového vzťahu, k zmene ktorého (pokiaľ možno nárokovať si sankcie za omeškanie s platením), dochádza priamo zo zákona práve až omeškaním dlžníka. Úrokový záväzkový vzťah je, ako je vyššie uvedené, vzťahom akcesorickým, ktorého vznik je podmienený platným záväzkovým vzťahom hlavným. Splnením hlavného záväzku (alebo iným spôsobom jeho zániku) zaniká (končí) i akcesorický záväzok úrokový; pretrváva iba

povinnosť uhradiť už „dospelé“ úroky. Tým, že včas nesplatí úroky z istiny, sa dlžník dostáva do omeškania s plnením príslušenstva, ale nie do omeškania s plnením vlastného dlhu (istiny).

50. Právo žiadať od dlžníka príslušenstvo z príslušenstva [teda úroky z omeškania zo zmluvných (dohodnutých) úrokov], na to veriteľ nemá právo, lebo ani Občiansky ani Obchodný zákonník mu túto možnosť nepriznávajú. Inak povedané ani Občiansky ani Obchodný zákonník „nezakotvujú“ majetkové sankcie pre prípad omeškania s platením.

51. Odvolaciemu súdu sa žiada povedať, že „branie“ úrokov z úrokov (tzv. anatocismus) bolo zakázané už podľa tradície Rímskeho práva (porovnaj napr. Heyrovský, L: Dejiny a systém súkromného práva rímskeho, Právnická fakulta Univerzity Komenského v Bratislave 7.vydanie. Bratislava 1929, str. 412-413 alebo Kincí, L, Urfus, V: Rímske právo, I. vydání. Panorama Praha 1990, str. 279-280), pričom toto tiež platilo v českom práve i historicky; za platnosti Všeobecného zákonníka Občianskeho bol zákaz anatocismu prelomený len v zákonom výslovne uvedených prípadoch (porovnaj k tomu Sedláček, J.: Obligační právo, Československý akademický spolek Právnik, 2 vydání, Brno 1933, str. 94-97, alebo Krčmář, J.: Právo obligačný, Všeherd., Praha 1926, str. 69-70).

52. Podobne z odbornej literatúry: Občiansky zákonník (komentár) I., autor Jaroslav Krajčo, vydavateľstvo Eurounion 2015, str. 924, vyplýva pri otázke prípustnosti požadovať úrok z omeškania z dohodnutého úroku názor, že nie je možné požadovať úrok z omeškania z dohodnutého úroku.

53. Napokon odvolací súd poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Obdo 4/94, v ktorom sa riešila obdobná právna otázka. V spomínanej veci síce bola riešená otázka prípustnosti ďalších úrokov z omeškania z úrokov z omeškania, čo síce nie je náš prejednávaný prípad, avšak záver dovolacieho súdu o tom, že príslušenstvo z príslušenstva nemožno priznať, platí rovnako vo vzťahu k uplatneným úrokom z omeškania zo zmluvných úrokov, pretože tak úroky z omeškania, ako zmluvné úroky, predstavujú príslušenstvo peňažného záväzku (podľa § 121 ods. 3 OZ).

54. Vzhľadom na uvedené neboli naplnené odvolacie dôvody ani vo vzťahu k výroku II. napadnutého rozsudku.

55. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil v zmysle ust. § 387 CSP.

56. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní žalobca nebol úspešný, nemá preto nárok na náhradu trov odvolacieho konania a súčasne mu vznikla povinnosť nahradiť trovy odvolacieho konania úspešnej žalovanej v plnom rozsahu, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto uznesenia samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

57. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).